

Regulament de organizare și funcționare a pieței organizate de energie electrică, administrată de Societatea Bursa Română de Mărfuri - S.A.

CAPITOLUL I: Scop și domeniu de aplicare

Art. 1

(1) Prezentul regulament stabilește cadrul organizat pentru tranzacționarea energiei electrice pe piața organizată de energie electrică, administrată de Societatea Bursa Română de Mărfuri - S.A. prin intermediul unor platforme de tranzacționare electronice administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri - S.A.

(2) Societatea Bursa Română de Mărfuri - S.A. organizează piețe de energie electrică la termen, piețe pentru ziua următoare și piețe intrazilnice, în vederea tranzacționării energiei electrice în condiții concurențiale.

Art. 2

Prezentul regulament stabilește prevederi privind:

- a) segmentele pieței organizate administrate de Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) - S.A.;
- b) datele de identificare ale entității care își asumă rolul de contraparte în cadrul fiecăreia dintre piețele produselor standardizate la termen, precum și al entității care își asumă rolul de contraparte/casa de compensare în cadrul pieței instrumentelor derivate din domeniul energiei electrice decontate prin livrare fizică;
- c) descrierea produselor destinate tranzacționării în cadrul fiecărui segment al pieței organizate;
- d) mecanismele de garantare, compensare, decontare a tranzacțiilor încheiate în cadrul fiecărei piețe organizate la termen;
- e) cadrul de organizare și modul de desfășurare a ședințelor de tranzacționare;
- f) mecanismele de tranzacționare utilizate;
- g) informațiile publicate zilnic.

Art. 3

Prezentul regulament se aplică:

- a) participanților la piața organizată administrată de Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) - S.A.;
- b) Bursei Române de Mărfuri - S.A., în calitate de operator al pieței organizate.

CAPITOLUL II: Definiții și abrevieri

Art. 4

(1) În înțelesul prezentului regulament, termenii de mai jos au semnificațiile următoare:

- a) *broker* - persoana fizică ce acționează în numele și pe seama unui participant în relația cu Bursa Română de Mărfuri - S.A., având ca principale atribuții introducerea și întreținerea ordinelor în timpul sesiunilor de tranzacționare/licitațiilor, și care are dreptul de a angaja răspunderea participantului pe care îl reprezintă în relația cu Bursa Română de Mărfuri - S.A.;
- b) *contraparte* - Bursa Română de Mărfuri - S.A., care asigură rolul de contraparte în cadrul fiecăreia dintre piețele produselor standardizate la termen, precum și al pieței instrumentelor derivate din domeniul energiei electrice decontate prin livrare fizică, conform procedurilor specifice și reglementărilor contrapărții. Bursa Română de Mărfuri - S.A. își asumă și rolul de casă de compensare, conform procedurilor specifice și reglementărilor contrapărții, pentru tranzacțiile realizate prin intermediul contrapărții sau care sunt acceptate pentru compensare post-tranzacționare;
- c) *convenție de participare* - acord standard definit de Bursa Română de Mărfuri - S.A., încheiat cu un participant, care prevede drepturile și obligațiile reciproce ale părților privind participarea la piață, stabilit în urma unui proces de consultare publică;
- d) *ordin/ofertă de vânzare/cumpărare* - ofertă introdusă de către un participant, constând dintr-o pereche preț-cantitate și alte atribute specifice definite pentru fiecare produs în parte și care reprezintă angajamentul ferm al participantului;
- e) *ofertă coinițitoare* - ofertă de același tip cu oferta inițitoare, cu elemente identice, respectiv: aceeași cantitate de energie electrică, același profil zilnic de livrare și aceeași durată a livrării, aceeași opțiune privind tranzacționarea integrală/parțială, este de același sens - vânzarea sau cumpărarea - și implică aderarea la același tip de contract cu cel propus de participantul inițiator;
- f) *Regulile* — Regulile generale privind piețele organizate de energie electrică la termen, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 134/2022;
- g) *ofertă inițitoare* - ofertă de energie electrică care inițiază procesul de tranzacționare în conformitate cu prevederile Regulilor, ale prezentului Regulament, precum și ale procedurilor operaționale proprii ale BRM;
- h) *participant* - persoană fizică sau juridică ce cumpără, vinde sau produce energie electrică, care este implicată în agregare sau care este un consumator dispecerizabil sau un operator de servicii de stocare a energiei, care are drept de participare la piață conform art. 8 alin. (1) din prezentul Regulament;
- i) *prețul tranzacției* - prețul la care s-a efectuat tranzacția, înregistrat și afișat de sistemul de tranzacționare, exprimat în lei/MWh sau EUR/MWh;
- j) *raport de tranzacționare* - situație emisă de sistemele de tranzacționare ale Bursei Române de Mărfuri - S.A. fiecărui participant pentru tranzacțiile proprii, conținând date complete privind ordinele/ofertele introduse și tranzacțiile încheiate;
- k) *reglementările contrapărții* - set de reguli ce stabilesc mecanismele de decontare și garantare, precum și drepturile și obligațiile membrilor compensatori și ale contrapărții în cadrul procesului de tranzacționare prin intermediul contrapărții;
- l) *sisteme de tranzacționare* - sisteme informatice exploatate și administrate de Bursa Română de Mărfuri - S.A. în scopul realizării tranzacțiilor, care aplică un ansamblu de reguli și mecanisme de ofertare, negociere și tranzacționare prevăzute de prezentul regulament;

m) *tranzacție* - operațiune încheiată în sistemul de tranzacționare în urma corelării unei oferte de vânzare cu o ofertă de cumpărare, conform algoritmilor specifici ai sistemelor de tranzacționare.

(2) Definițiile prevăzute la alin. (1) se completează cu definițiile prevăzute în Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, și în Regulă, după caz.

Art. 5

Abrevierile utilizate în cadrul prezentului regulament au următoarele semnificații:

- a) *ANRE* - Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei;
- b) *BRM* - Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) - S.A.;
- c) *Piața* – va desemna, după caz, oricare dintre segmentele pieței organizate administrate de Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) - S.A..

CAPITOLUL III: Segmentele pieței organizate

Art. 6

Piața organizată de energie electrică administrată de BRM cuprinde următoarele segmente:

- a) piața produselor standardizate la termen;
- b) piața produselor flexibile la termen;
- c) piața instrumentelor derivate din domeniul energiei electrice decontate prin livrare fizică.

Art. 7

În cadrul segmentelor pieței la termen BRM organizează secțiuni de piață în baza procedurilor operaționale supuse consultării publice conform reglementărilor în vigoare, dedicate anumitor participanți sau îndeplinirii anumitor obligații legale.

CAPITOLUL IV: Produsele pieței organizate

Art. 8

BRM organizează sesiuni de tranzacționare pentru produse standardizate la termen cu o perioadă de livrare a energiei electrice, care poate fi:

- (i) o zi, exceptând ziua următoare zilei de tranzacționare;
- (ii) multiplu de zi, respectiv perioada integrală de minimum 2 zile de livrare consecutive începând cel mai devreme cu a doua zi calendaristică următoare zilei încheierii unei tranzacții și o săptămână;
- (iii) 1 weekend;
- (iv) 1 săptămână;
- (v) 1 lună;
- (vi) 1 trimestru;
- (vii) 1 semestru;
- (viii) 1 an;

(ix) 1 an calendaristic.

Art. 9

BRM organizează sesiuni de tranzacționare pentru produse flexibile la termen, pentru care fiecare participant inițiator/coinițiator își definește oferta proprie de vânzare sau de cumpărare de energie electrică.

Art. 10

BRM organizează sesiuni de tranzacționare pentru instrumente derivate din domeniul *energiei electrice* decontate prin livrare fizică, pentru oricare dintre profilurile zilnice de livrare la putere constantă în bandă/livrare la putere constantă la ore de vârf de sarcină/livrare la putere constantă la ore de gol de sarcină, cu o perioadă de livrare a energiei electrice, care poate fi:

- (i) o zi;
- (ii) 1 săptămână;
- (iii) 1 lună;
- (iv) 1 trimestru;
- (v) 1 an calendaristic.

Art. 11

Caracteristicile privind durata livrării, respectiv data de începere și data de finalizare a livrării, puterea minimă pe interval de decontare și profilul zilnic de livrare al produselor standardizate la termen, ale produselor flexibile la termen și ale instrumentelor derivate din domeniul *energiei electrice* decontate prin livrare fizică vor fi stabilite prin procedurile operaționale ale BRM, în urma unui proces de consultare publică și în conformitate cu prevederile Regulilor.

CAPITOLUL V: Participarea la tranzacționare, mecanismele de garantare, compensare, decontare a tranzacțiilor încheiate în cadrul fiecărei piețe organizate la termen

Art. 12

(1) Participarea la tranzacționare este permisă participanților care s-au înscris la piață și manifestă o conduită de piață corectă și preventivă în raport cu restul participanților la piață, conform convenției de participare și procedurilor specifice.

(2) Participarea la piață este voluntară.

(3) BRM elaborează proceduri specifice ce conțin prevederi detaliate privind mecanismele de tranzacționare aplicabile, desfășurarea sesiunilor de tranzacționare, etapele procesului de tranzacționare și modul de corelare a ordinelor, privind garantarea tranzacțiilor, privind conduita participanților la piață și alte aspecte de reglementare a modului de tranzacționare în baza prezentului regulament, care sunt supuse consultării publice înaintea intrării acestora în vigoare, respectiv a modificării lor.

(4) Pentru piața produselor standardizate la termen, participanții pot alege tranzacționarea produselor în mod direct sau prin intermediul contrapărții centrale. Tranzacțiile încheiate în mod direct se supun mecanismelor de garantare, compensare și decontare a tranzacțiilor prevăzute în contractele încheiate între participanți. Contractul încheiat între participanți, altul decât cel tip EFET, care prevede o perioadă de livrare ce începe la mai mult de 30 de zile de la data semnării acestuia, iar durata livrării

este de minimum 3 luni, trebuie să prevadă unul dintre următoarele moduri de garantare a executării contractului:

(i) plata unui avans de către cumpărător de 5% din valoarea contractului pentru contractele cu perioada de livrare mai mare de 6 luni și 10% din valoarea contractului pentru contractele cu perioada de livrare mai mică sau egală cu 6 luni. Avansul se constituie în contul vânzătorului în termen de 15 zile de la data încheierii contractului;

(ii) constituirea de către cumpărător a unei garanții care să acopere 5% din valoarea contractului pentru contractele cu perioada de livrare mai mare de 6 luni și 10% din valoarea contractului pentru contractele cu perioada de livrare mai mică sau egală cu 6 luni. Garanția se constituie și se transmite vânzătorului în termen de 15 zile de la data încheierii contractului;

(iii) partea care alege modul de garantare a executării contractului, respectiv plata unui avans sau constituirea de garanții, este cumpărătorul.

Pentru contractele încheiate prin intermediul contrapărții centrale, garantarea, compensarea și decontarea tranzacțiilor se realizează conform regulilor procedurilor specifice și reglementărilor contrapărții, în legătură cu care BRM își asumă și rolul de casă de compensare. Pot fi acceptate în sistemul casei de compensare și tranzacțiile asupra cărora părțile agreează acest mod de garantare, compensare și decontare posttranzacționare sau conform dispozițiilor contractului încheiat în mod direct.

(5) Pentru piața produselor flexibile la termen, tranzacțiile se încheie în mod direct între participanți. Tranzacțiile încheiate în mod direct se supun mecanismelor de garantare, compensare și decontare a tranzacțiilor prevăzute în contractele încheiate între participanți. Contractul încheiat între participanți care prevede o perioadă de livrare ce începe la mai mult de 30 de zile de la data semnării acestuia, iar durata livrării este de minimum 3 luni, trebuie să prevadă unul dintre următoarele moduri de garantare a executării contractului:

(i) plata unui avans de către cumpărător de cel puțin 5% din valoarea contractului pentru contractele cu perioada de livrare mai mare de 6 luni și minimum 10% din valoarea contractului pentru contractele cu perioada de livrare mai mică sau egală cu 6 luni. Avansul se constituie în contul vânzătorului în termen de 15 zile de la data încheierii contractului;

(ii) constituirea de către cumpărător a unei garanții care să acopere cel puțin 5% din valoarea contractului pentru contractele cu perioada de livrare mai mare de 6 luni și minimum 10% din valoarea contractului pentru contractele cu perioada de livrare mai mică sau egală cu 6 luni. Garanția se constituie și se transmite vânzătorului în termen de 15 zile de la data încheierii contractului;

(iii) partea care alege modul de garantare a executării contractului, respectiv plata unui avans sau constituirea de garanții, este cumpărătorul.

Pot fi acceptate în sistemul casei de compensare și tranzacțiile cu produse flexibile la termen asupra cărora părțile agreează acest mod de garantare, compensare și decontare posttranzacționare sau conform dispozițiilor contractului încheiat în mod direct.

(6) Pentru piața instrumentelor derivate din domeniul *energiei electrice* decontate prin livrare fizică, tranzacțiile se încheie doar prin intermediul contrapărții centrale. Garantarea, compensarea și decontarea tranzacțiilor se realizează conform regulilor procedurilor specifice și reglementărilor contrapărții, în legătură cu care BRM își asumă și rolul de casă de compensare.

Art. 13

(1) Tranzacțiile confirmate de sistemul de tranzacționare au caracter ferm și trebuie executate prin una dintre metodele post-tranzacționare prevăzute de procedurile specifice.

(2) Încheierea și/sau executarea tranzacțiilor sunt garantate financiar, în condițiile prevăzute de procedurile specifice și de reglementările contrapărții, după caz, constituirea de garanții fiind o condiție de participare la tranzacționare.

- (3) Ulterior încheierii unei tranzacții, participanții asigură operațiunile post-tranzacționare, prin intermediul contractelor, conform procedurii specifice.
- (4) BRM supraveghează și urmărește modalitatea de încheiere a contractelor în acord cu procedurile specifice, inclusiv în ceea ce privește conformitatea clauzelor contractuale încheiate cu cele ale contractelor propuse înaintea sesiunii de tranzacționare.
- (5) BRM își poate asuma rolul de contraparte a tranzacțiilor, în condițiile prevăzute de procedurile specifice și de reglementările contrapărții.
- (6) BRM are dreptul de a percepe și executa garanțiile constituite de participanți în vederea tranzacționării, prevăzute în procedurile specifice.

CAPITOLUL VI: Cadrul de organizare și modul de desfășurare a ședințelor de tranzacționare

Art. 14

- (1) Sesiunile de tranzacționare se realizează prin intermediul sistemelor de tranzacționare.
- (2) Pentru piața produselor standardizate la termen, BRM organizează sesiuni zilnice de tranzacționare în fiecare zi lucrătoare de luni până vineri, conform unui program publicat de BRM. În cadrul sesiunilor de tranzacționare, participanții introduc *ordine* prin completarea în sistemul de tranzacționare a cantității și prețului și selectarea sensului de ofertare, respectiv vânzare sau cumpărare și realizează negocierea acestora conform mecanismelor descrise în procedurile specifice ale BRM.
- (3) Pentru piața produselor flexibile la termen, BRM organizează sesiuni de tranzacționare în zilele lucrătoare de luni până vineri la solicitarea participanților inițiatori, pentru ofertele inițiatore/coinițiatore de vânzare sau de cumpărare acceptate, în urma verificării conformității acestora cu reglementările aplicabile, potrivit procedurilor specifice ale BRM.
- (4) Pentru piața instrumentelor derivate din domeniul *energiei electrice* decontate prin livrare fizică, calendarul de tranzacționare va fi publicat pe pagina de internet a BRM, iar sesiunile de tranzacționare se vor desfășura conform calendarului stabilit, cu actualizare ori de câte ori este cazul. În cadrul sesiunilor de tranzacționare, participanții introduc *ordine* prin completarea în sistemul de tranzacționare a cantității și prețului și selectarea sensului de ofertare, respectiv vânzare sau cumpărare și realizează negocierea acestora conform mecanismelor descrise în procedurile specifice ale BRM.

CAPITOLUL VII: Mecanismele de tranzacționare utilizate

Art. 15

- (1) Mecanismele de tranzacționare utilizate sunt mecanismul simplu competitiv (licitație) și mecanismul dublu competitiv (negociere continuă). Funcționarea acestor mecanisme este descrisă în procedurile specifice elaborate de către BRM.
- (2) Pentru piața produselor standardizate la termen, BRM va utiliza mecanismul simplu competitiv pentru ședințele de tranzacționare inițiate de un participant și mecanismul dublu competitiv pentru ședințele de tranzacționare organizate pentru produse standardizate lansate la tranzacționare de către BRM.
- (3) Pentru piața produselor flexibile la termen, BRM va utiliza mecanismul simplu competitiv.

(4) Pentru piața instrumentelor derivate din domeniul *energiei electrice* decontate prin livrare fizică BRM va utiliza mecanismul dublu competitiv.

(5) BRM stabilește prin proceduri operaționale specifice proprii, algoritmul de stabilire a prețului tranzacțiilor în cadrul sistemelor de tranzacționare, pentru fiecare mecanism de tranzacționare.

Art. 16

(1) În situații de lichiditate scăzută sau în alte condiții stabilite de BRM benefice pentru creșterea eficienței piețelor, BRM poate solicita activarea serviciilor unui furnizor de lichiditate, în următoarele condiții, în baza unei proceduri operaționale proprii supusă consultării publice:

a) furnizorul de lichiditate se angajează să ofere o anumită cantitate de energie electrică, definită de BRM, atât la vânzare, cât și la cumpărare, în mod simultan, într-un anumit interval de timp convenit, în conformitate cu condițiile stabilite în acordul specific încheiat între acesta și BRM;

b) termenii specifici ai angajamentului privind furnizarea de lichiditate se stabilesc în acordul specific, care prevăde cel puțin obligații privind introducerea în piață a ofertelor de vânzare și de cumpărare, specificarea tipului de produs pentru care se introduc ofertele, timpul de prezență cu oferte în piață, prețurile de ofertare și cantitățile oferite și diferențele între prețurile de vânzare și cumpărare oferite simultan.

c) În baza serviciului oferit, furnizorul de lichiditate poate beneficia de reduceri ale tarifelor/comisioanelor percepute sau alte beneficii financiare pentru participarea/tranzacționarea pe piață, conform acordului specific.

d) BRM va publica pe website-ul propriu cel puțin următoarele informații privind activitatea furnizorilor de lichiditate: denumirea furnizorului, produsul pe care activează, cantitatea minimă ofertată, perioada minimă de ofertare în cadrul unei sesiuni de tranzacționare, diferența de preț maximă între oferta de cumpărare și vânzare introdusă simultan.

CAPITOLUL VIII: Informațiile publicate zilnic

Art. 17

BRM publică în mod transparent și nerestricționat pe pagina de internet a BRM, în mod continuu și imediat, informații post-tranzacționare care cuprind cel puțin următoarele:

a) denumirea produsului tranzacționat;

b) data sesiunii de tranzacționare;

c) prețul de atribuire;

d) puterile/cantitățile aferente fiecărui preț de atribuire înregistrat;

e) perioada de livrare.

f) puterea pe interval de decontare;

g) profilul zilnic al livrărilor;

Art. 18

Pentru tranzacțiile încheiate pe piața produselor flexibile la termen, BRM publică pe pagina proprie de internet, în plus față de informațiile prevăzute la art. 17, cel puțin următoarele informații, după încheierea fiecărei sesiuni de tranzacționare:

- a) caracteristicile ofertei inițitoare: numele participantului inițiator, obiectul ofertei, vânzare sau cumpărare, și codul ofertei inițitoare, cantitatea pe interval de decontare și profilul zilnic al livrărilor, opțiunea de tranzacționare integrală/parțială, perioada de livrare, prețul de deschidere, contractul propus;
- b) prețul de închidere a licitației;
- c) pentru fiecare tranzacție încheiată, numele vânzătorului, numele cumpărătorului, cantitatea pe interval de decontare și cantitatea totală de energie electrică tranzacționată;
- d) prețul final și cantitatea aferente fiecărei oferte, inclusiv ale celor netranzacționate.

Art. 19

Pentru tranzacțiile încheiate în cadrul pieței instrumentelor derivate din domeniul energiei electrice decontate prin livrare fizică, BRM publică zilnic, pe pagina proprie de internet, la sfârșitul sesiunii de tranzacționare, cel puțin următoarele informații:

- a) ziua de tranzacționare;
- b) denumirea produsului;
- c) prețul de decontare;
- d) ultimul preț înregistrat la închiderea sesiunii zilnice;
- e) volumul tranzacționat corespunzător ultimului preț înregistrat la închiderea sesiunii zilnice;
- f) variația procentuală (crescătoare/descrescătoare) a prețului zilnic de decontare;
- g) prețul mediu ponderat și volumul total aferent acestuia;
- h) numărul tranzacțiilor înregistrate;
- i) numărul participanților la sesiunea de tranzacționare care au realizat cel puțin o tranzacție.

Art. 20

În atenția participanților la piață, BRM asigură furnizarea continuă și imediată a raportului de tranzacționare după încheierea unei tranzacții într-un format electronic, care se trimite brokerilor participanți la tranzacție și care conține cel puțin următoarele elemente:

- a) numărul raportului BRM;
- b) data sesiunii de tranzacționare;
- c) denumirea produsului tranzacționat;
- d) puterea, exprimată în MW;
- e) perioada de livrare;
- f) numărul de identificare a fiecărei tranzacții;

- g) numele celui alt participant la tranzacție, după caz;
- h) calitatea participanților la tranzacție (vânzător/cumpărător);
- i) cantitatea de energie electrică tranzacționată, exprimată în MWh;
- j) prețul tranzacției;
- k) marca de timp.

Art. 21

(1) Toți participanții la piață au posibilitatea vizualizării în timp real, pe bază de acces securizat prin intermediul sistemului de tranzacționare, a informațiilor privind ofertele și tranzacțiile pentru fiecare produs standardizat.

(2) Rezultatele sesiunii de tranzacționare se publică pe pagina proprie de internet a BRM, www.brm.ro, în cadrul secțiunii dedicate tranzacționării pe piețele de energie electrică.

CAPITOLUL IX: Dispoziții finale

Art. 22

BRM aplică prezentul regulament, procedurile specifice și reglementările contrapărții, după caz, conform dispozițiilor acestora și ale convenției de participare.

Art. 23

(1) Pentru activitățile și serviciile desfășurate, BRM are dreptul de a percepe participanților la piața contractelor la termen de energie electrică tarife și comisioane, după cum urmează:

- a) tarif de înscriere anual (lei/participant/an);
- b) comision de tranzacționare conform grilei de comisioane, aplicat numai participanților - parte în tranzacție.

(2) În cazul neachitării obligațiilor prevăzute la alin. (1) până la termenul scadent, BRM are dreptul de a suspenda accesul participantului la sesiunile de tranzacționare viitoare, până la momentul achitării obligațiilor.

(3) Tarifele și comisioanele percepute sunt instituite în baza deciziei consiliului de administrație al BRM și sunt publicate pe pagina proprie de internet a BRM.

Art. 24.

Prețul tranzacțiilor încheiate pe segmentele de piață prevăzute la art. 6 lit. a) și b) include tarifele de introducere a energiei în rețele și nu se modifică odată cu actualizarea acestor tarife.